

## **Zápis**

### **ze 4. jednání odborné komise Rady pro výzkum a vývoj pro oblast společenské vědy (13. června 2003)**

Místo: Úřad vlády ČR, místnost 259

Jednání řídil: Prof. Petr Dostál, M.A., Ph.D. – předseda OKSV RVV

Účast: členové odborné komise: prof. Ehleman, prof. Pánek, prof. Velemínský, doc. Víšek

Omluveni: prof. Bejček, doc. Budil, prof. Možný, doc. Prečan

Program: 1. Schválení zápisu z 3. jednání komise (25. dubna 2003)

2. Informace z jednání RVV – p. Hronek

3. Informace ze společného jednání OK RVV ze dne 7. května 2003 (prof. Dostál)

4. Diskuse o návrzích do plánu práce OKSV RVV

5. Diskuse o specifických okolnostech výzkumu v oborech sociálních věd

6. Různé

#### **ad. 1. Zápis z jednání 25. dubna 2003 byl schválen bez připomínek.**

#### **ad 2. Informace z jednání RVV**

Pan Hronek podal informaci o výhledu financování VaV v ČR: přestože lze očekávat úsporná opatření, financování vědy by se to nemělo podstatně dotknout; nadále zůstává cílem do roku 2010 dosáhnout výše 3 % HDP na VaV (z toho 1 % ze státních zdrojů). V opačném případě by hrozil výrazný odliv mozků z oblasti výzkumu, a to jak do zahraničí, tak i vnitrostátně do komerční sféry. Koncepti národní politiky VaV připraví skupina MŠMT vedená doc. Petrem Kolářem. Tato skupina akceptuje doporučení OKSV RVV, zejména podnět k rozšíření srovnávacího záběru ČR o kandidátské země EU.

OKSV RVV bude požádána o vyjádření k podkladům RVV, a to na přelomu června a července 2003; vyjádření by mělo být připraveno do 15. září 2003.

Filozofický ústav AV ČR vypracuje studii o perspektivách vývoje VaV v ČR.

#### **ad 3. Informace ze společného jednání OK RVV ze dne 7. května 2003**

Prof. Dostál pojednal o hlavních bodech jednání:

- vyjasňování kompetencí RVV a MŠMT v otázkách koncipování vědní politiky;
- úvaha o vytvoření užší komise vědců ze všech tří vědních oblastí, kteří by se zabývali výběrem priorit vědeckého výzkumu;
- snaha přiblížit se evropským standardům, a to nejen volbou témat, ale i finančním zajištěním vědecké práce;
- potvrzení skutečnosti, že dosud kvantita zkoumaných témat převažuje nad kvalitativním výběrem zásadně důležitých témat;
- potřeba zajistit některé nepostradatelné (byť z hlediska srovnatelného výkonu slabší) obory, aby se udržela jejich kontinuita v České republice
- nutnost orientovat se ve vědní politice přibližně stejně velkých zemí EU a se zřetelem k nim formulovat úkoly české vědní politiky.

#### **ad 4-5. Diskuse o návrzích do plánu práce a o specifických okolnostech výzkumu v oborech sociálních věd**

Diskuse se týkala řady podstatných stránek vývoje společenských věd v současnosti a v dohledné budoucnosti, z nichž si zaslouží zmínku zejména:

- formulace výzkumných záměrů se zřetelem k očekávaným výsledkům a k možnostem badatelské spolupráce vědců z různých institucí
- vyváženost demokratičnosti (tolerance) k různým směrům a předmětům bádání na jedné straně a nezbytnosti formulovat hlavní směry výzkumu ve společenských vědách na straně druhé
- potřeba proporcionálně rozdělit finanční prostředky mezi jednotlivé skupiny společenských věd (vědy historické, filologické, vědy o umění atd.) a teprve v tomto rámci stanovovat výzkumné priority
- nutnost spravedlivého rozhodování o grantech s přednostním zřetelem k hodnotě očekávaných výsledků, nikoli jen k formálním aspektům grantových přihlášek (tj. k preferenci tzv. badatelských, publikačních aj. grantů)
- potřeba prolomit bariéry mezi základním výzkumem a aplikací jeho výsledků, neboť tato cesta může nejen zajistit další prostředky pro výzkumnou práci, ale také zvyšuje status vědy
- nutnost soustředění na velká kolektivní díla, zejména též vědecké encyklopedie
- potřeba podchytit a respektovat specifika jednotlivých společenskovědních oborů
- společné zájmy všech vědních oblastí a jejich vzájemná otevřenost, popřípadě srovnatelnost
- étos a osobní zodpovědnost badatele

Výsledkem široké diskuse je **Návrh postupu při stanovení dlouhodobých směrů výzkumu ve společenských vědách**. V jeho duchu bude OKSV RVV

1. soustavně monitorovat stav a vývoj SV v ČR
2. iniciovat vytváření konsensu o nejdůležitějších prioritách výzkumu ve společenských vědách
3. klást důraz na propojení základního a aplikovaného výzkumu
4. formulovat zásady a kritéria pro důslednější otevření společenskovědního výzkumu v ČR mezinárodní spolupráci, a to se zvláštním zřetelem k evropskému rámci
5. formulovat zásady a kritéria pro důslednější součinnost výzkumných a vědecko-pedagogických institucí, především akademických ústavů a vysokých škol
6. formulovat takové zásady hodnocení, aby pozitivně hodnocené výsledky společenskovědního výzkumu v ČR odpovídaly standardní úrovni evropské vědy
7. formulovat podněty k tomu, aby se výsledky společenskovědního výzkumu v ČR staly nástrojem reflexe české společnosti v měnícím se světě.

#### **ad 6. Různé**

Vzhledem k potřebě dosáhnout časové harmonizace zasedání OKSV RVV s termínovanými úkoly RVV byla změněna data nejbližších zasedání: Nebude se konat zasedání OKSV RVV dne 26. 9. Naproti tomu byla stanovena tato **data příštích zasedání OKSV RVV: 12. 9. 2003, 14. 11. 2003 a 16. 1. 2004.**

Zapsal: Prof. PhDr. Dr.h.c. Jaroslav Pánek, DrSc.

Schválil: Prof. Petr Dostál, M.A., Ph.D.